

Bijzondere varens in jonge bossen op voormalige landbouwgrond

Een eerste overzicht na twee winters struinen

WFD – dag 25 februari 2018

Presentatie Edwin de Weerd

m.m.v Edwin Dijkhuis en Joop Verburg

Foto's: Els Heijman, Ben Hoentjen, Edwin de Weerd, Joop Verburg &
Edwin Dijkhuis

De aanleiding: Varenworkshop WFD 2016

Het gevolg: Start onderzoek jonge bossen

Edwin de Weerd gaat struinen in jong bos bij Wijster.

Resultaat: Verschillende (onder)soorten Geschubde mannetjesvaren, Stijve- en Zachte naaldvaren, Tongvaren & Smalle ijzervaren.

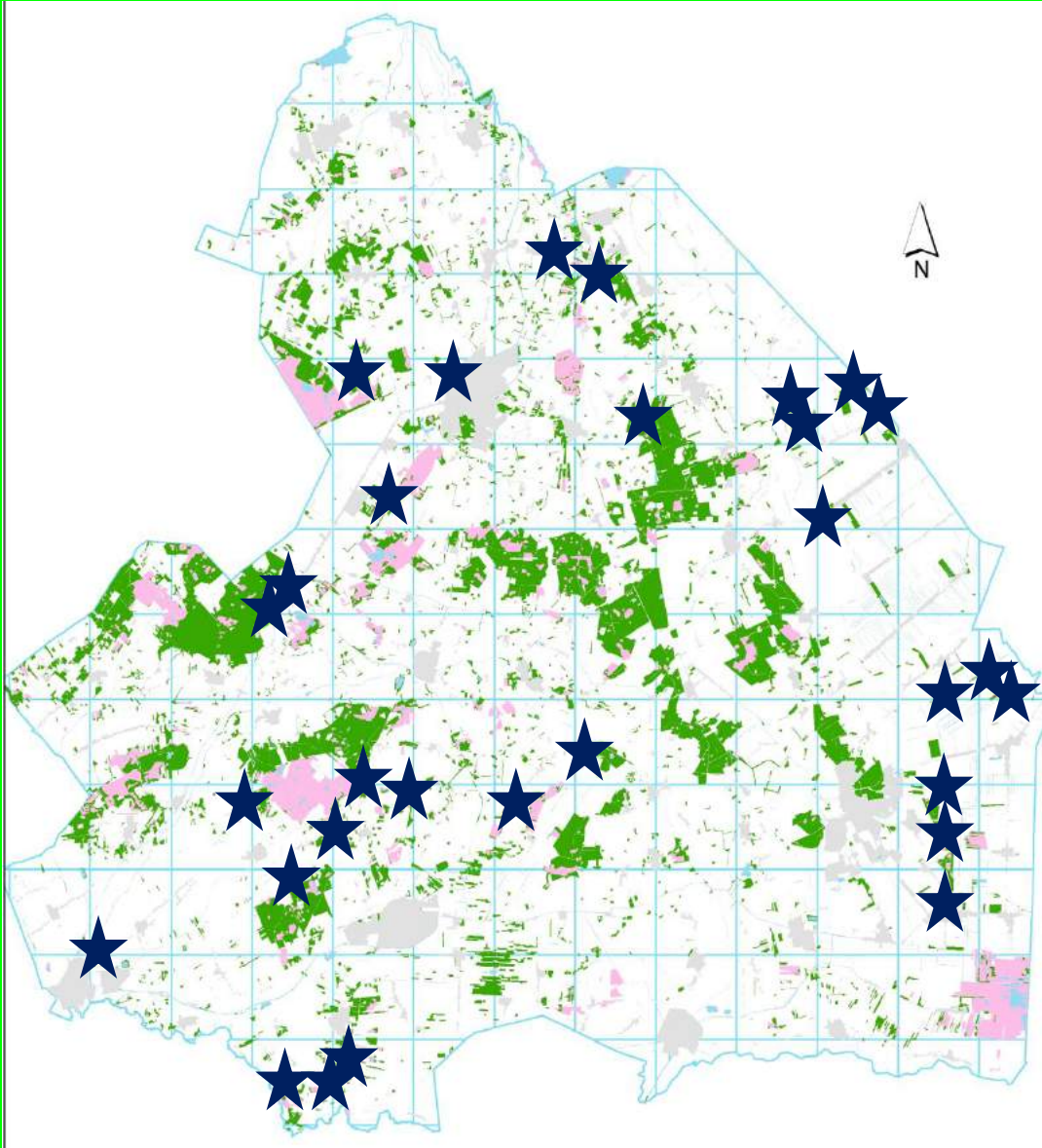

Dat vroeg om een ingelaste WFDF-winterexcursie op 2 januari 2017

Het resultaat na 2 winters struinen

Tot nu toe onderzochte jonge
bossen (> 1990 aangelegd)

Algemeen beeld:

- Circa 5-30 jaar oude bossen op voormalige landbouwgrond
- Zowel in gemengd loofbos (vaak Zomereik/Berk) als "open" dennenaanplant
- Mannetjesvaren vaak dominante varen
- Stikstofminnaars als Grote brandnetel en Hondsdraf in kruidlaag

Aangetroffen soorten:

Dryopteris affinis subsp. *borreri*

Dryopteris affinis subsp. *affinis*

Kolossale Geschubde mannetjesvarens Dwingelderveld

Maarten Perdeck bij de door hem in 2002 gevonden Geschubde mannetjesvarens (jan 2018)

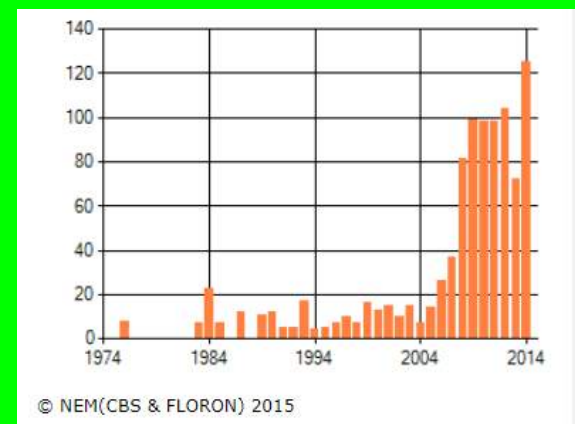
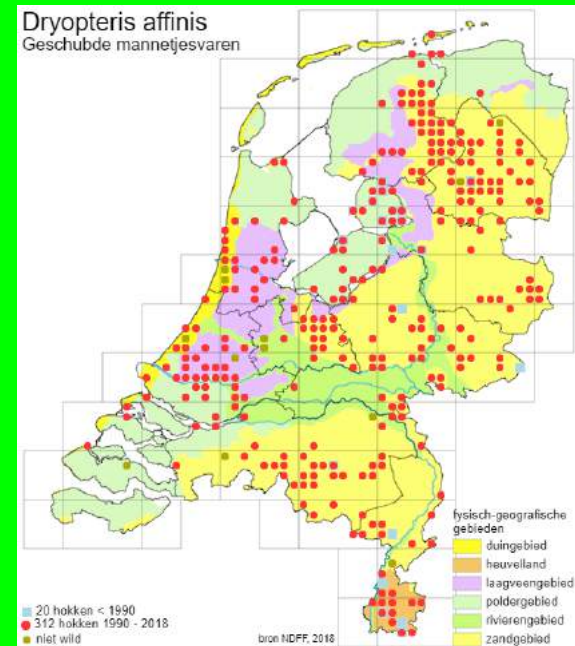
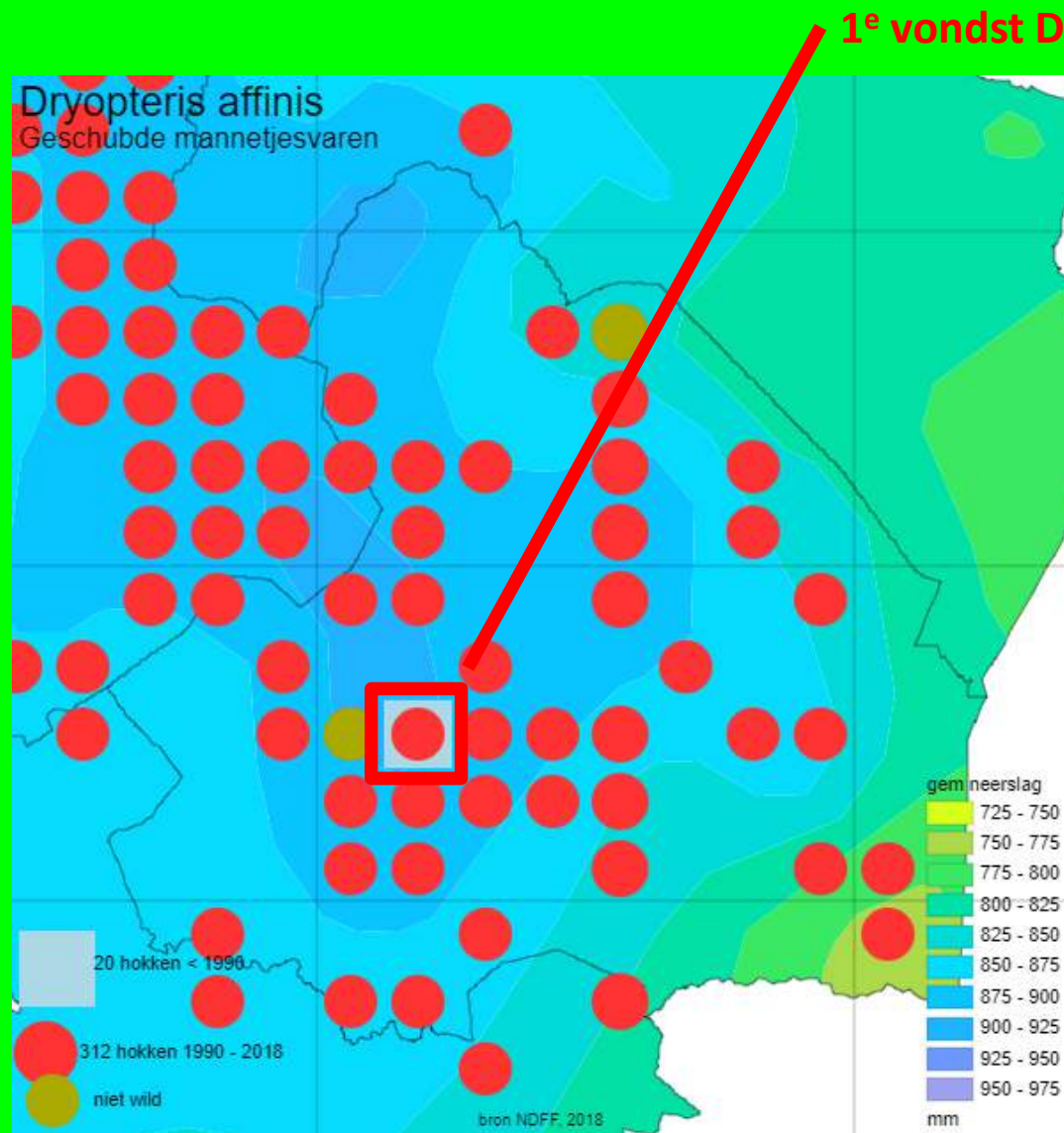
Tot op de bladspil afgevreten Geschubde mannetjesvarens: Schapen en reeën weten wel raad met wintergroene varens.

**Dennenaanplant '80 op vml landbouwgrond
Planten waarschijnlijk > 30 jaar oud!**

Bijzondere varens in het Dwingelderveld. Maarten Perdeck

In het voorjaar van 2001 ontdekte ik in het meest oostelijke gedeelte van het Dwingelderveld een flink aantal groeiplaatsen van Gebogen driehoeksvaren (*Gymnocarpium dryopteris*). Tijdens het in kaart brengen in 2002 bleek de soort op 29 plekken te groeien. Ook vielen me toen 18 planten van een mooie, wat op Mannetjesvaren (*Dryopteris filix-mas*) lijkende soort op. Dit moest wel Beschubde mannetjesvarens (*Dryopteris affinis* = *Dryopteris pseudomas*) zijn.

Geschubde mannetjesvaren in Drenthe (1990-2018)

Verwilderde cultivar van Mannetjesvaren
Dryopteris filix mas forma liniaris polydactyla

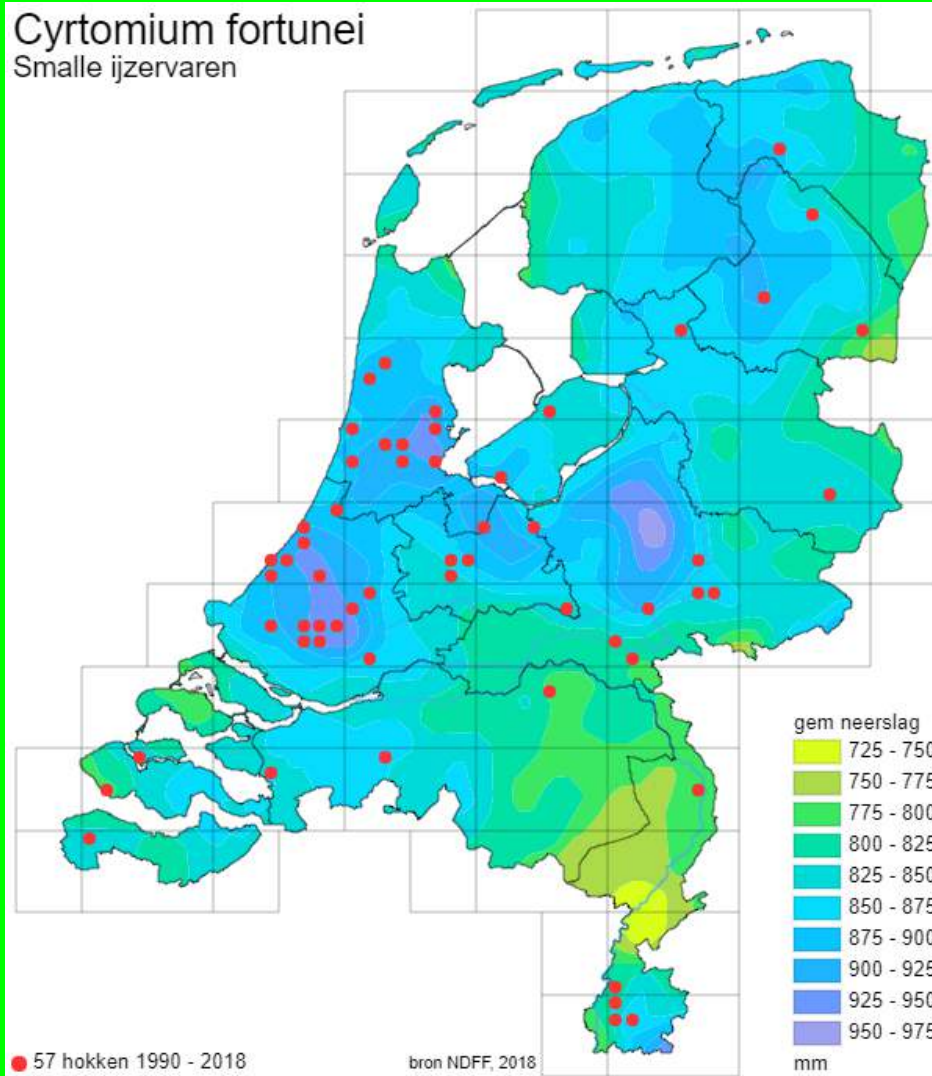

Smalle ijzervaren

Rups
Agaatvlinder

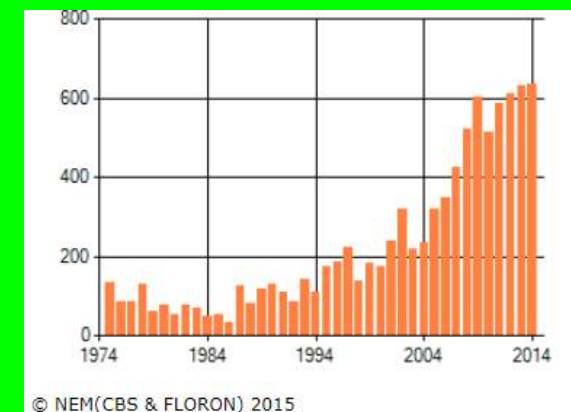
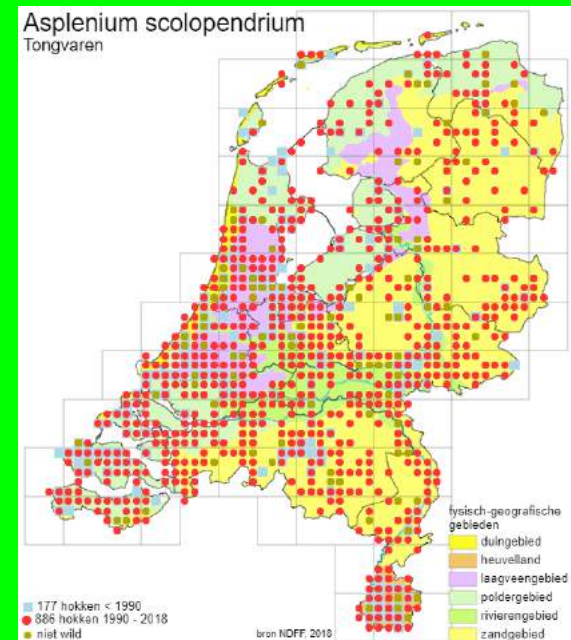
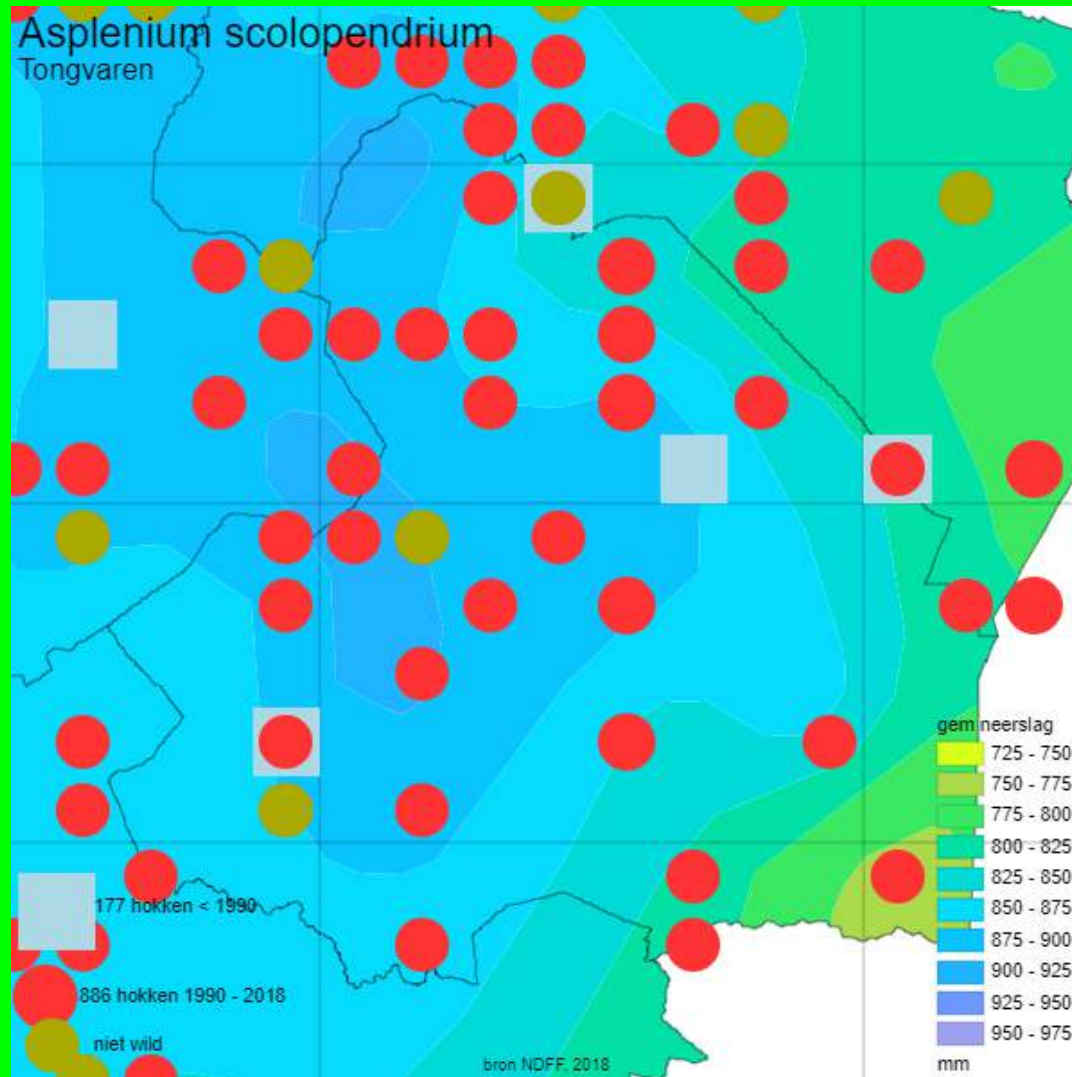
Smalle ijzervaren in Nederland (1990-2018)

Tongvaren

Tongvaren in Drenthe (1990-2018)

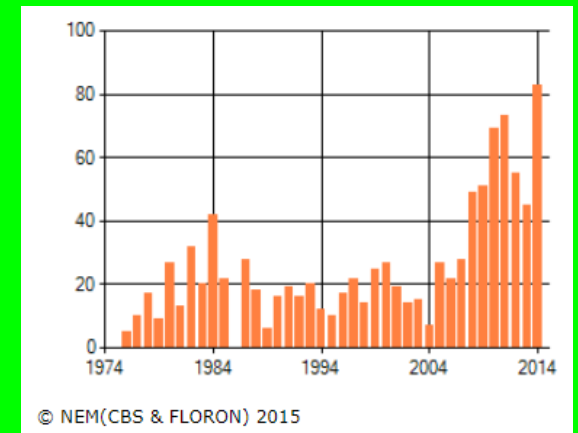
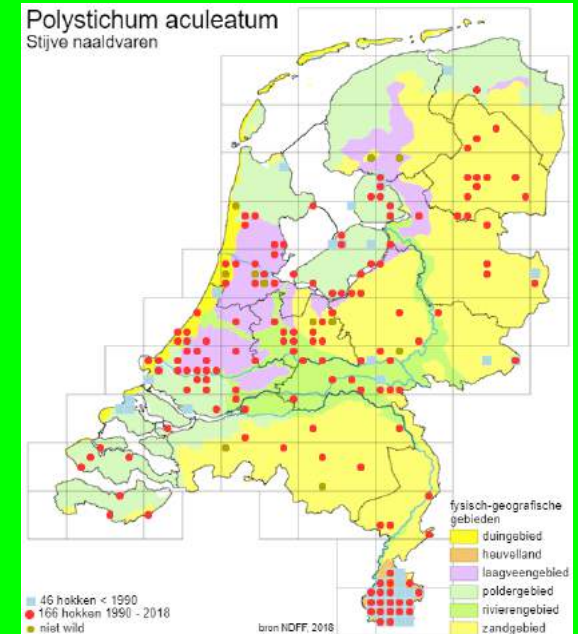
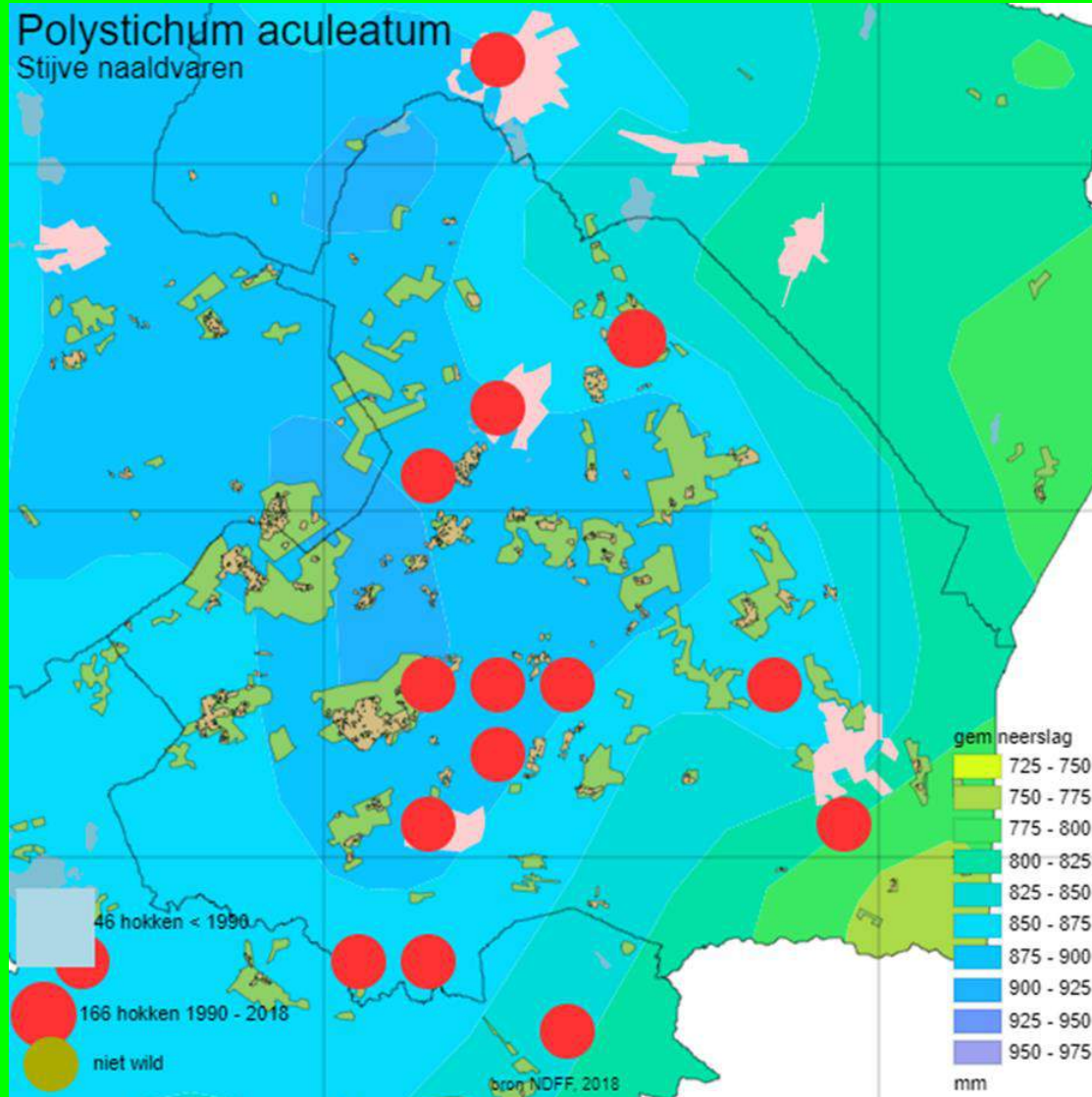

Stijve naaldvaren

Stijve naaldvaren in Drenthe (1990-2018)

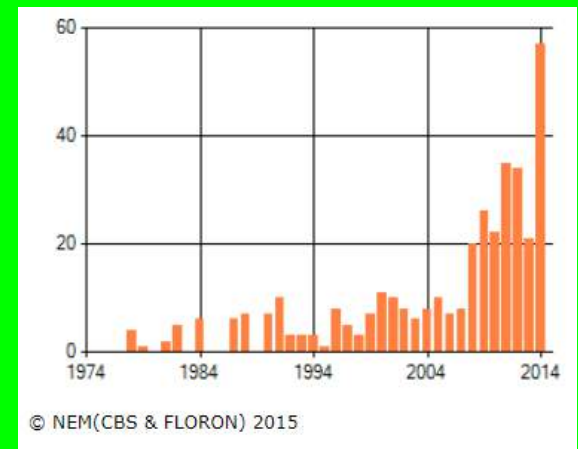
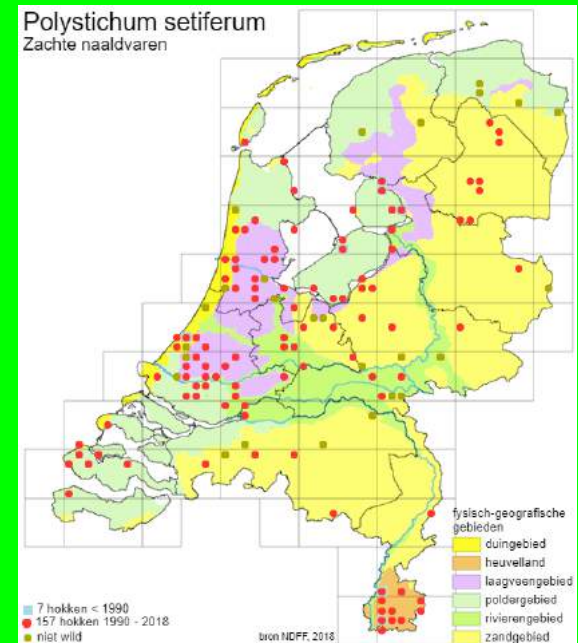
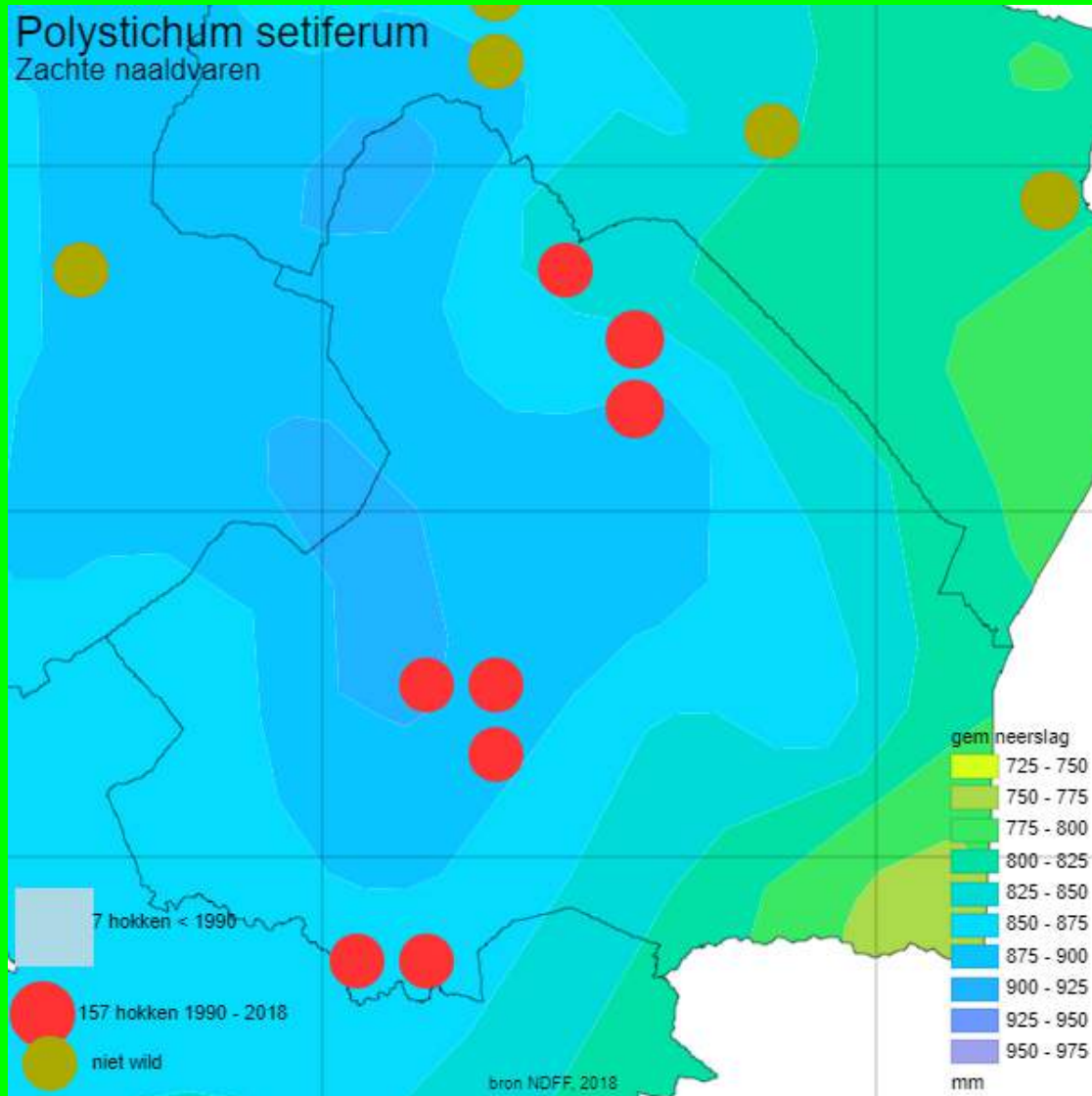
Bijvangst

Zachte naaldvaren

Zachte naaldvaren in Drenthe (1990-2018)

Landelijke trend

*Stijve- en Zachte naaldvaren naast elkaar
Takkenhoogte Zuidwolde, jan. 2018*

